

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2017. gada 9. martā (*)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Pievienotās vērtības nodoklis – Direktīva 2006/112/EK – 98. panta 2. punkts – III pielikuma 3. un 4. punkts – Nodokļu neitralitātes princips – Medicīniskā skābekļa terapija – Samazinātā PVN likme – Skābekļa baloni – PVN pamatlīdzība – Skābekļa koncentratori

Lieta C-573/15

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *cour d'appel de Liège* (Beļģija) iesniedza ar līgumu, kas pieņemts 2015. gada 28. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 9. novembrī, tiesvedībā

État belge

pret

Oxycure Belgium SA.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referenti),

ģenerālvokāls P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre V. Džakobo-Peironela [*V. Giacobbo-Peyronne*], administratore,

ģemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 19. septembra tiesas sēdi,

ģemot vērā atbildējumus, ko sniedza

– *Oxycure Belgium SA* vērā – *F. Fosseur, avocat*,

– Beļģijas valdības vērā – *M. Jacobs* un *J.-C. Halleux*, pārstāvji, kam palīdz *D. Carmen, expert*,

– Eiropas Komisijas vērā – *J.-F. Brakeland* un *M. Owsiany-Hornung*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāla secinājumus 2016. gada 20. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 98. panta 1. un 2. punkta, kā arī šīs direktīvas III pielikuma 3. un 4.

punkta interpretāciju, ņemot vērā nodokļu neitralitātes principu.

2 Šis līgums tika iesniegts tiesvedībā starp *État belge* un *Oxycure Belgium SA* (turpmāk tekstā – “*Oxycure*”) jautājumā par skābekļa koncentratoru un skābekļa terapijas piederumu pārdošanas un/vai nomas aplikšanu ar pievienotās vērtības nodokli (PVN).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 PVN direktīvas preambulas 4. apsvērumā ir noteikts:

“Lai sasniegtu mērķi – izveidot iekšējo tirgu – iepriekš jāpieņem priekšnoteikums, ka apgrozījuma nodokļa tiesību aktu piemērošana dalībvalstīs nerada konkurences apstākļu izkropojumus un nekavē preču un pakalpojumu brīvu apriti. Tādēļ vajadzīgs tās saskaņot tiesību aktus par apgrozījuma nodokļiem, izmantojot [PVN] sistēmu, lai pēc iespējas likvidētu faktorus, kas varētu radīt konkurences apstākļu izkropojumus kā valstu, tā Kopienas mērogā.”

4 Šīs direktīvas 96. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstīs piemēro PVN pamatlīkmi, ko katra dalībvalsts nosaka procentos no summas, kurai uzliek nodokli; preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai pamatlīkme ir vienāda.”

5 Minētās direktīvas 98. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstīs var piemērot vienu vai divas samazinātas likmes.

2. Samazinātas likmes piemēro tikai tādā kategorijā preču piegādei vai tādā kategorijā pakalpojumu sniegšanai, kas minēti III pielikumā.

[..]”

6 PVN direktīvas III pielikuma 3. punktā ir minēti “farmācijas līdzekļi [farmaceitiskie produkti], kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem, tostarp pretapaugļošanās un higiēnas līdzekļi”.

7 Šī pielikuma 4. punktā ir ietvertas “medicīnas iekārtas, palīgierīces un citas ierīces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti, tikai invalīdu personāgai izmantošanai, tostarp šādu preču remontu, kā arī bērnus aizsargājošu ierīču piegādi”.

Beļģijas tiesības

8 Karaļa 1970. gada 20. jūlija Dekrēta Nr. 20, ar ko nosaka pievienotās vērtības nodokļa likmi un klasificē preces un pakalpojumus saskaņā ar šo likumu (turpmāk tekstā – “Karaļa dekrēts Nr. 20”), ir paredzēts, ka precēm un pakalpojumiem, kas norādīti tā A tabulā, PVN tiek uzlikts ar samazinātu likmi 6 %.

9 Šīs A tabulas XXIII sadaļā ir minētas it īpaši “ortopēdiskās ierīces (tostarp īruriskās jostas); līdzekļi un ierīces kaulu lūzumus ārstēšanai (šīnas u.c.); protēzes un mākslīgās piederumi zobiem, acīm vai citām ķermeņa daļām; dzirdes aparāti un citas ierīces, ko valkā, nēsā vai implantē ķermenī fiziska defekta vai invaliditātes kompensēšanai; atsevišķas vienas, kas speciāli izgatavotas lietošanai pacientiem ar stomu, un personām, kuras cieš no urīna nesaturēšanas, izņemot higiēniskās salvetes, biksīšu ieliktnīšus, autiņus un autiņbiksītes bērniem līdz 6 gadu vecumam; individuāli piederumi, kas ir daļa no mākslīgās nieres, tostarp

izmantojami p?rsienamie materi?li", "aerosoli un to piederumi; individu?li materi?li *mucomyst* [elpošanas blok?des] ?rst?šanai" un "analg?tiski inf?zijas s?k?i".

10 Min?t?s A tabulas XXXIV sada?a attiecas uz šo pre?u nomu.

Pamatlieta un prejudici?lais jaut?jums

11 *Oxycure* ir sabiedr?ba, kuras galven? darb?ba ir sk?bek?a koncentratoru iznom?šana un p?rdošana. Š?da veida ier?ces ietver da?u, kuras m?r?is ir koncentr?t sk?bekli, kas atrodas apk?rt?j? gais?, k? ar? deguna kan?lu vai sk?bek?a masku un sk?bek?a padeves cauruli, kas ir š?s ier?ces neat?emama sast?vda?a. Sk?bek?a koncentratori ?auj veikt sk?bek?a terapiju m?j?s tiem pacientiem, kuri cieš no elpošanas mazsp?jas vai citiem nopietniem trauc?jumiem, kuriem ir nepieciešama ?rst?šana ar sk?bekli un kuru st?vokli vairs nevar uzlabot ar t?diem medikamentiem k? aerosoli un bronhodilatatori.

12 No Tiesas r?c?b? esošajiem lietās materi?liem izriet, ka Be??ijas nodok?u administr?cija 2010. gada 26. novembra protokol? konstat?ja, ka laikposm? no 2007. gada 1. oktobra l?dz 2010. gada 31. martam *Oxycure* sk?bek?a koncentratoru un to piederumu p?rdošanai piem?roja samazin?tu PVN likmi 6 %, kaut ar? šiem dar?jumiem bija j?piem?ro pamatl?kme 21 %, piem?rojot Kara?a dekr?tu Nr. 20. Pamatojoties uz šo protokolu, tika izdots maks?juma r?kojums par maks?jamo nodokli EUR 1 291 621,17 apm?r? un par soda naudu EUR 129 160 apm?r?.

13 2011. gada 28. decembr? *Oxycure* c?la pras?bu par šo r?kojumu *tribunal de première instance de Namur* [Nam?ras pirm?s instances ties?] (Be??ija), kas to atc?la ar 2013. gada 25. apr??a spriedumu.

14 2013. gada 27. j?nij? *État belge* par šo spriedumu iesniedza apel?cijas s?dz?bu *cour d'appel de Liège* [Lj?žas Apel?cijas ties?] (Be??ija).

15 Š? tiesa ir konstat?jusi, ka sk?bek?a koncentratori ar medic?nas sk?bek?a baloniem un medic?nas š?idr? sk?bek?a sist?mu ir viens no trim tirg? pieejamiem sk?bek?a avotiem un ka šie avoti visi ir savstarp?ji aizvietojami un/vai papildina viens otru. Pirmk?rt, atbilstoši *Centre fédéral d'expertise des soins de santé* [Vesel?bas apr?pes ekspert?zes centra] (Be??ija) zi?ojumam katrs avots ir pieejams liela izm?ra fiks?t? form? un maza izm?ra p?rn?s?jam? model?. No š? zi?ojuma izrietot ar?, ka no kl?nisk?s efektivit?tes viedok?a visas sk?bek?a terapijas esot vienl?dz?gas. Neesot svar?gi, kur? no trim pieejamajiem veidiem sk?beklis tiek pieg?d?ts un vai sk?bek?a avots ir fiks?ts vai p?rn?s?jams, jo šie atš?ir?gie faktori ir saist?ti vien?gi ar ?rt?bas jaut?jumiem (troksnis, lietošana ?rpus m?j?m, pieejamais tilpums, p?rn?s?jam? mode?a uzpild?šana, ko veic pacients) un izmaks?m sabiedr?bai. Otrk?rt, Be??ijas tiesiskais regul?jums par oblig?to "vesel?bas un slim?bas pabalstu" apdrošin?šanu un pabalstiem apstiprinot šo sk?bek?a avotu piln?gu aizst?jam?bu, jo av?rijas sk?bek?a balons ir iek?auts sk?bek?a koncentratoru atl?dzin?maj?s izmaks?s.

16 No Tiesas r?c?b? esošajiem lietās materi?liem izriet, ka, piem?rojot Kara?a dekr?ta Nr. 20 A tabulas XVII sada?u, samazin?t? PVN likme 6 % tiek piem?rota sk?bek?a baloniem.

17 ?emot v?r? šos apsv?rumus, iesniedz?jtiesa šaub?s par to, vai ir j?uzskata, ka š? tabula, lai gan nevien? no t?s sada??m nav tieši nor?d?ti sk?bek?a koncentratori, ir j?interpret?, iev?rojot Savien?bas ties?bu principus un it ?paši nodok?u neitralit?tes principu, t?d?j?di, ka taj?, vismaz netieši, ir min?ti šie sk?bek?a koncentratori t?pat k? citi l?dzek?i sk?bek?a pieg?dei.

18 Š?dos apst?k?os *cour d'appel de Liège* nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?du prejudici?lu jaut?jumu:

“Vai PVN direkt?vas 98. panta 1. un 2. punkts, lasot tos kop? ar š?s direkt?vas III pielikuma 3. un 4. punktu un iev?rojot it ?paši neitralit?tes principu, nepie?auj t?du valsts ties?bu normu, kur? ir paredz?ta samazin?ta PVN likme sk?bek?a terapijai, izmantojot sk?bek?a g?zes balonu, bet sk?bek?a terapijai, izmantojot sk?bek?a koncentratoru, ir paredz?ts piem?rot PVN pamatlíkmi?”

Par prejudici?lo jaut?jumu

19 Uzdodot šo jaut?jumu, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai PVN direkt?vas 98. panta 1. un 2. punkts un t?s III pielikuma 3. un 4. punkts, skat?ti kop? ar nodok?u neitralit?tes principu, liedz t?du valsts tiesisko regul?jumu, k?ds ir pamatliet?, kur? ir paredz?ts, ka sk?bek?a koncentratoru pieg?dei vai nomai ir piem?rojama PVN pamatlíkme, lai gan šaj? tiesiskaj? regul?jum? ir paredz?ts, ka sk?bek?a balonu pieg?dei ir piem?rojama samazin?ta PVN likme.

20 Vispirms ir j?atg?dina, ka atbilstoši PVN direkt?vas 96. pantam pre?u pieg?dei un pakalpojumu sniegšanai ir piem?rojama t? pati PVN likme, proti, katrs dal?bvalsts noteikt? pamatlíkme (spriedums, 2015. gada 4. j?nijs, Komisija/Apvienot? Karaliste, C?161/14, nav public?ts, EU:C:2015:355, 22. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

21 Atk?pjoties no š? principa, iesp?ja piem?rot samazin?tas PVN likmes ir paredz?ta saska?? ar š?s direkt?vas 98. pantu. Min?t?s direkt?vas III pielikum? ir izsme?oši uzskat?tas pre?u pieg?žu un pakalpojumu sniegšanas kategorijas, kam saska?? ar šo 98. pantu var piem?rot samazin?t?s likmes.

22 Š? pielikuma m?r?is ir padar?t atseviš?us produktus, kuri tiek uzskat?ti par ?paši nepieciešamiem, l?t?kus un t?d?j?di pieejam?kus galapat?r?t?jam, kurš galu gal? maks? PVN (spriedums, 2013. gada 17. janv?ris, Komisija/Sp?nija, C?360/11, EU:C:2013:17, 48. punkts).

23 Attiec?b? uz PVN direkt?vas III pielikuma specifisko saturu Tiesa ir nospriedusi, ka Savien?bas likumdev?jam ir j?atz?st plaša r?c?bas br?v?ba, jo tam, pie?emot ar budžetu saist?tus pas?kumus, ir j?izdara izv?le politiskos, ekonomiskos un soci?los jaut?jumos un j?pieš?ir priorit?tes atš?ir?g?m interes?m vai j?veic sarežž?ti v?rt?jumi (spriedums, 2017. gada 7. marts, *RPO*, C?390/15, EU:C:2017:174, 54. punkts).

24 J?nor?da, ka šis likumdev?js, pie?emot PVN direkt?vas III pielikuma 3. un 4. punktu, izv?l?j?s ?aut piem?rot samazin?tu PVN likmi pamatlíkmes viet? noteiktu atseviš?u kategoriju pre?u pieg?d?m.

25 K? izriet no PVN direkt?vas 98. panta formul?juma, vienas vai divu samazin?to likmju piem?rošana nav oblig?ta. T? ir dal?bvalstu atz?ta iesp?ja, atk?pjoties no principa, saska?? ar kuru ir piem?rojama pamatlíkme. No past?v?g?s judikat?ras izriet, ka normas, kur?m ir atk?pes no k?da principa raksturs, ir interpret?jamas šauri (spriedums, 2010. gada 17. j?nijs, Komisija/Francija, C?492/08, EU:C:2010:348, 35. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

26 T?d?j?di dal?bvalstis princip? var izv?l?ties piem?rot samazin?tu PVN likmi farmaceitiskajiem produktiem, kas ir nor?d?ti PVN direkt?vas III pielikuma 3. punkt?, tom?r piem?rojot pamatlíkmi š? pielikuma 4. punkt? min?taj?m medic?nas prec?m. T?s var ar? izv?l?ties piem?rot samazin?tu PVN likmi noteiktiem farmaceitiskiem produktiem vai specifisk?m medic?nas prec?m, kuras ietilpst 3. un 4. punkt? min?to vid?, bet piem?rot pamatlíkmi citiem š? veida produktiem vai prec?m. Katr? zi?? dal?bvalst?m ir j?piem?ro pamatlíkme produktiem, kas nav

min?ti šaj? pielikum?.

27 No min?t? izriet, ka t?ds valsts tiesiskais regul?jums, k?ds ir pamatliet?, kur? nav paredz?ta samazin?ta PVN likme sk?bek?a koncentratoriem, princip? ir sader?gs ar PVN direkt?vas 98. pantu.

28 Tom?r, ja dal?bvalsts izv?las selekt?vi piem?rot samazin?tu PVN likmi noteikt?m specifisk?m prec?m un pakalpojumiem, kas ir min?ti PVN direkt?vas III pielikum?, tai ir j?iev?ro nodok?u neitralit?tes princips (skat. it ?paši spriedumus, 2008. gada 3. apr?lis, *Zweckverband zur Trinkwasserversorgung un Abwasserbeseitigung Torgau-Westelbien*, C?442/05, EU:C:2008:184, 41. un 43. punkts; 2010. gada 6. maijs, Komisija/Francija, C?94/09, EU:C:2010:253, 30. punkts, k? ar? 2014. gada 27. febru?ris, *Pro Med Logistik un Pongratz*, C?454/12 un C?455/12, EU:C:2014:111, 45. punkts).

29 T?d?j?di, lai atbild?tu uz uzdoto jaut?jumu, j?p?rbauda, vai t?ds valsts tiesiskais regul?jums, k?ds ir pamatliet?, p?rk?pj nodok?u neitralit?tes principu.

30 Vispirms j?atg?dina, ka šis princips nepie?auj atš?ir?gu attieksmi no PVN viedok?a pret l?dz?g?m prec?m vai l?dz?giem pakalpojumiem, starp kuriem past?v savstarp?ja konkurence (spriedums, 2014. gada 11. septembris, *K*, C?219/13, EU:C:2014:2207, 24. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

31 Tom?r no past?v?g?s judikat?ras izriet, ka šis princips ?auj paplašin?t samazin?tas likmes piem?rošanas jomu tikai tad, ja past?v nep?rprotama ties?bu norma (it ?paši skat. spriedumus, 2015. gada 5. marts, Komisija/Luksemburga, C?502/13, EU:C:2015:143, 51. punkts, un 2015. gada 2. j?nijs, *De Fruytier*, C?334/14, EU:C:2015:437, 37. punkts).

32 Min?tais princips nav prim?ro ties?bu noteikums, kurš var noteikt samazin?t?s likmes sp?k? esam?bu, bet gan interpret?cijas princips, kas ir j?piem?ro vienlaikus ar samazin?tu likmju šauras interpret?cijas principu (šaj? zi?? skat. spriedumu, 2012. gada 19. j?lijs, *Deutsche Bank*, C?44/11, EU:C:2012:484, 45. punkts).

33 Šaj? gad?jum? ieinteres?taj?m person?m, kas ir iesniegušas apsv?rumus Ties?, ir skaidrs, ka uz pamatliet? apl?kotajiem sk?bek?a koncentratoriem, iz?emot sk?bek?a balonus, neattiecas PVN direkt?vas III pielikuma 3. punkts, kur? ir nor?d?ti noteikti farmaceitiskie produkti, proti, tie, kas parasti tiek lietoti vesel?bas apr?pei, slim?bu profilaksei un ?rst?šanai medic?niskiem un veterin?riem nol?kiem. No Tiesas judikat?ras izriet, ka šis "farmaceitisko produktu" j?dziens, lai gan tas neattiecas tikai uz z?l?m, neietver visas medic?n? vai veterin?rij? izmantojam?s preces, materi?lus, iek?rtas un ier?ces (šaj? zi?? skat. spriedumu, 2013. gada 17. janv?ris, Komisija/Sp?nija, C?360/11, EU:C:2013:17, 61.–65. punkts).

34 Š?du interpret?ciju apstiprina min?t? III pielikuma 4. punkts, kas prec?zi attiecas uz specifiski izmantojam?m medic?nas prec?m (spriedums, 2013. gada 17. janv?ris, Komisija/Sp?nija, C?360/11, EU:C:2013:17, 64. punkts). Š? ties?bu norma attiecas uz medic?nas iek?rt?m, pal?gier?c?m un cit?m ier?c?m, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, tikai inval?du person?gai izmantošanai.

35 Cikt?l neš?iet skaidrs, ka pamatliet? apl?kotie sk?bek?a koncentratori ir paredz?ti "tikai inval?du person?gai izmantošanai", š?s ties?bu normas nevar ietilpt ar? PVN direkt?vas III pielikuma 4. punkta piem?rošanas jom?, kas tom?r ir j?p?rbauda iesniedz?jtiesai.

36 Š?dos apst?k?os, ?emot v?r? š? sprieduma 31. punkt? atg?din?to judikat?ru, nodok?u neitralit?tes princips neliek dal?bvalstij, k?da tiek apl?kota pamatliet?, kas ir izmantojusi tai

pieš?irto iesp?ju piem?rot samazin?tu PVN likmi PVN direkt?vas III pielikuma 3. punkt? min?tiem specifiskiem produktiem, paplašin?t šo samazin?t?s likmes piem?rošanu sk?bek?a koncentratoriem pat tad, ja pat?r?t?ji tos uztver k? l?dz?gus produktiem, kam tiek pieš?irta š?da samazin?t? likme.

37 ?emot v?r? visus iepriekš izkl?st?tos apsv?rumus, uz uzdoto jaut?jumu j?atbild, ka PVN direkt?vas 98. panta 1. un 2. punkts un š?s direkt?vas III pielikuma 3. un 4. punkts, iev?rojot nodok?u neitralit?tes principu, neliedz t?du valsts tiesisko regul?jumu, k?ds ir pamatliet?, kur? ir paredz?ts, ka sk?bek?a koncentratoru pieg?dei vai nomai ir piem?rojama PVN pamatlikme, lai gan šaj? tiesiskaj? regul?jum? ir paredz?ts, ka sk?bek?a balonu pieg?dei ir piem?rojama samazin?ta PVN likme.

Ties?šan?s izdevumi

38 Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (sest? pal?ta) nospriež:

Padomes 2006. gada 28. novembra Direkt?vas 2006/112/EK par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 98. panta 1. un 2. punkts un t?s III pielikuma 3. un 4. punkts, iev?rojot nodok?u neitralit?tes principu, neliedz t?du valsts tiesisko regul?jumu, k?ds ir pamatliet?, kur? ir paredz?ts, ka sk?bek?a koncentratoru pieg?dei vai nomai ir piem?rojama pievienot?s v?rt?bas nodok?a pamatlikme, lai gan šaj? tiesiskaj? regul?jum? ir paredz?ts, ka sk?bek?a balonu pieg?dei ir piem?rojama samazin?ta pievienot?s v?rt?bas nodok?a likme.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – fran?u.